

Землі отримує 8% всього доходу, розрахованого за паритетом купівельної спроможності (ППП). 50% найбіднішого населення світу має 2% активів (за паритетом купівельної спроможності). 10% населення з найвищими доходами володіє 76% всіх активів домогосподарств і в 2021 отримали 52% всіх доходів [2].

Хоча у більшості країн рівень нерівності за останні двадцять років збільшився, глобальна нерівність між країнами зменшилась. У результаті розрив між середнім доходом 10% найбагатших людей і середнім доходом 50% найбіднішого населення скоротився: приблизно 50-кратний розрив зменшився трохи менше 40-кратної різниці. Водночас усередині країн нерівність суттєво зросла. Розрив між середнім доходом 10% найбагатших та середнім доходом 50% найбідніших громадян усередині країн майже подвоївся: з 8,5-кратного до 15-кратного [2]. Все це свідчить, що нерівність у світі все ще залишається дуже значною, що актуалізує необхідність її подальшого вивчення.

Література:

1. Milanovic B. Global Inequality: New Approach for Age of Globalization. Harvard University Press, Belknap Press, 2016. 320 p.
2. World inequality report 2022. URL: https://wir2022.wid.world/www-site/uploads/2022/03/0098-21_WIL_RIM_RAPPORT_A4.pdf (дата звернення: 2.02.2023)

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВПЛИВ ІНДУСТРІЇ 4.0 НА ЕКОНОМІЧНЕ ВІДНОВЛЕННЯ КРАЇНИ

Н. М. ВНУКОВА, д-р екон. наук, професор кафедри митної справи та фінансових послуг, провідний науковий співробітник *НДІ ПрЗІР НАПрНУ, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця, м. Харків, Україна*

Функціонування економіки України у особливий правовий період вимагає додаткових досліджень тих процесів, які відбуваються, і впливають на подальше економічне відновлення України [2]. Реальний сектор для ефективноної відбудови економіки країни потребує подальшого розвитку процесів Індустрії 4.0, яка передбачає комплексну цифровізацію та автоматизацію виробничих процесів і управління [3].

Сучасний стан економіки в Україні внаслідок воєнних дій має суттєво зруйнований промисловий потенціал та пошкоджені соціальні об'єкти, що потребує ефективних, швидких, із синергетичним ефектом, інструментів післявоєнного відродження економіки. Закордонні дослідники [4] вважають, що суспільство стикається з багатьма викликами, але додався найбільший – це воєнний стан. Пошук напрямів відродження економіки є нагальною потребою, тому дослідниками висунуто припущення щодо інтеграції концепцій і підходів циклічної економіки (ЦЕ) і Індустрії 4.0, що може вплинути на досягнення прогресу євроінтеграції при відновленні територій. Інтегроване впровадження цих двох складових одночасно і у взаємодії може покращити дизайн систем

продуктів і послуг, зосереджених на протидії подальшій втраті матеріалів, енергії, здоров'я людини та екосистем. Вважається, що практики ЦЕ дозволяють споживачам повертати продукти після використання та повторно їх використовувати з більшою ціною. Для підтвердження готовності до таких дій закордонні дослідники [4] виконали бібліометричний огляд та мережевий аналіз літератури з логістики та ланцюгів поставок шляхом пошуку в базі даних SCOPUS літератури про Індустрію 4.0 та ЦЕ обсягом 165 статей для поглибленого розгляду. Огляд надав уявлення про поточні та майбутні тенденції в інтеграції Індустрії 4.0 і пов'язаних інструментів штучного інтелекту (ШІ) у ЦЕ, це допоможе дослідникам і промисловцям інтегрувати інструменти цих систем.

Застосований підхід є ґрунтовним, але не оперативним, тому автором для експрес оцінки за аналогією [1] пропонується використати пошуковий інструмент Google Trends [5], який визначає зацікавлення цільових груп у різних країнах світу, зокрема, Україні до певних тем, а також дозволяє порівнювати таку зацікавленість.

Аналіз, проведений за останні 12 місяців по Україні (на 27 січня 2023 року), показав, що інтерес до теми Індустрії 4.0 українською мовою став статистично незначимим, щодо англійської мови він сильно коливається, і саме на кінець січня 2023 року суттєво зріс. Порівняння відбувалось з пошуком терміну «циклічна економіка», яка статистично значима, але рівень зацікавленості надзвичайно низький, і у декілька разів менше, ніж до Індустрії 4.0, що потребує додаткового вивчення факторів такого стану і дій, спрямованих на посилення уваги до зближення зацікавленості цими темами для повоєнного відродження економіки. Додавання терміну «євроінтеграція» показало, що є значна спорідненість у трендах щодо зацікавленості темою Індустрія 4.0 та євроінтеграція, що можна розглядати як позитивний результат. Крім того, можна відзначити, що розрив у рівні такої зацікавленості складає тільки 2 рази, що у перспективі може зменшуватися. Також з'явився регіональний розподіл попиту на євроінтеграцію, де лідерами є західні регіони України, але важлива наявність в цьому переліку міста Києва та Полтавської області.

Перетворення у господарській діяльності, які відбуваються у особливий період воєнного стану, можна розглядати як такі, що негативно впливають на можливості використання змін у технологіях Індустрії 4.0, з іншого боку відбувається широкий поштовх для розвитку інформаційних технологій. Між тим, недооцінюється зв'язок з технологіями циклічної економіки, що надзвичайно актуально у відбудові зруйнованих промислових підприємств і інфраструктури. Для відновлення галузей промислових хайтек необхідні інструменти координації стейкхолдерів, зацікавлених у запровадженні технологій Індустрії 4.0 через циклічну економіку, можливе формування нових потенційних напрямів взаємодії інжинірингових та цифрових компаній на європейському ринку для посилення євроінтеграції.

Література:

1. Внукова Н.М. Визначення зацікавленості темою цифрових трансформацій у економіці Індустрії 4.0. *Збірник наукових праць НДІ ПЗІР НАПрН України*. Вип. 5: Цифрові трансформації України 2021: виклики та реалії: за матеріалами ІІ круглого столу (м. Харків, 20 вересня 2021 року) / за ред. С. В. Глібка, К. В. Єфремової. Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2021. С.22-26.
2. Внукова Н.М. Зміна механізмів індустрії 4.0 в особливий правовий період. *Господарська діяльність в особливий правовий період*: зб. наук. праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, 30 березня 2022 р. / за ред. М. Петрової, С. Глібка, Велико-Тирново, Болгарія, Вид-во: ACCESS PRESS, 2022. URL: <https://ndipzir.org.ua/?s=%D0%92%D0%BD%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0> (дата звернення: 28.01.2023).
3. Щодо сприяння впровадженню технологічного підходу “Індустрія 4.0” в Україні: Постанова КМУ № 750 від 21 липня 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/750-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 28.01.2023).
4. Agrawal R. et al. Progress and trends in integrating Industry 4.0 within Circular Economy: A comprehensive literature review and future research propositions // *Business Strategy and the Environment*. 2022. Т. 31. №. 1. С. 559-579. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/bse.2910> (дата звернення: 28.01.2023).
5. Google Trends – керівництво для користування. URL: <https://livepage.pro/knowledge-base/google-trends.html> (дата звернення: 28.01.2023).

ЕКОНОМІЧНІ ТА ДЕМОГРАФІЧНІ ПРОБЛЕМИ В УКРАЇНІ: НАСЛІДКИ ВІЙНИ

С. В. МАРКОВА д-р екон. наук, професор кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,

І. Є. МАРКОВ, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету менеджменту

Запорізького національного університету, м. Запоріжжя, Україна

Війна росії з Україною є найстрашнішою у Європі з часів Другої світової війни. У 2014 році Росія порушила післявоєнну систему безпеки Європи після анексії АР Криму, проголошення ЛНР та ДНР на території Східної України, а у лютому 2022 році розпочала широкомасштабне вторгнення в Україну. Населення буде змушене жити в умовах турбулентного середовища, зниження народжуваності, старіння нації, «віддік мізків», загальний спад економіки та обмеження кількості робочих місць, що призведе до масових заворушень та незадоволення українців [1]. В той же час, кількість населення, що втекла з України у разі нашої перемоги вся не повернеться на батьківщину, що також спричинить у майбутньому призведе до спаду певних сфер економіки (освіта, сфера розваг, харчова промисловість та інші). Населення України – економічний важіль стабільності та розвитку нашої держави у майбутньому: працюючи в країні, споживаючи різні блага, сплачуючи податку до бюджету країни. Така постійна фінансова підтримка – необхідний та важливий внесок кожного українця задля становлення та розбудови нашої України. Отже, для того, щоб зменшити негативні наслідки війни щодо зменшення та відтоку населення з країни потрібно чітко розробити та сформулювати програму дій щодо повернення,